

Demokrati och politik i Sverige

Pedagogisk planering i samhällskunskap och historia åk 8

ht 2012

Kunskap om partier och hur riksdag och regering fungerar är exempel på saker du får lära dig om i det här arbetsområdet. Det är sådant du har stor nytta av att kunna i ditt liv som samhällsmedborgare och det är vi ju alla.

Syfte – varför ska vi läsa om hur Sverige styrs?

Ur läroplanens kap. 1:

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar, som vårt samhälle vilar på.

Ur kursplanen i samhällskunskap:

Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att...

- reflektera över hur samhällen och individer formas, förändras och samverkar
- analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv
- analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,
- söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet
- reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser.

Centralt innehåll historia

- Framväxten av politiska ideologier.
- Vad historiska källor kan berätta om människors och gruppers strävan att påverka och förbättra sina egna och andras levnadsvillkor, till exempel genom bildandet av fackföreningar.
- Demokratisering i Sverige. Bildandet av politiska partier, nya folkrörelser, till exempel kvinnorörelsen, och kampen för allmän rösträtt för kvinnor och män.

Centralt innehåll samhällskunskap

- De mänskliga rättigheterna inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag
- Olika organisationers arbete för att främja mänskliga rättigheter
- Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen
- De nationella minoriteterna och samernas ställning som urfolk i Sverige samt vad deras särställning och rättigheter innebär
- Demokratiska fri och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter
- Politiska ideologier och hur skiljelinjerna i det svenska partiväsendet har utvecklats.
- Sveriges politiska system med Europeiska unionen, riksdag, regering, landsting och kommuner. Var olika beslut fattas och hur de påverkar individer, grupper och samhället i stort. Sveriges grundlagar.
- Några olika stats- och styrelseskick i världen.
- Individers och grupperns möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

Elevinflytande

Eleverna har före arbetsområdet fått svara på följande frågor:

- Vad kan du redan om svenska partier, riksdag och regering?
- Vad vill du veta mer om?
- Hur vill du arbeta/hur lär du dig bäst?

Utifrån elevernas svar och kursplanens krav har vi därefter satt ihop den här pedagogiska planeringen.

När arbetsområdet är avslutat utvärderar eleverna sitt arbete och kommer med förslag på förbättringar, vilka vi kan ha som stöd i vårt fortsatta planerande.

Konkreta mål – efter avslutat arbete ...

1. Du känner till våra riksdagspartier, politiska block, partiledare och symboler samt något om vad de olika partierna står för
2. Du känner till vad en folkrörelse är, vad de kämpade för i historien och vad de kämpar för idag
3. Du känner till folkrörelsernas betydelse för framväxten av vår svenska demokrati
4. Du känner till vad en politisk ideologi är och vad som är typiskt för dessa politiska ideologier (konservatism, liberalism, socialism, ekologism)
5. Du behärskar begreppen demokrati och diktatur och vet vad de innebär samt kan ge exempel på länder
6. Du vet när Sverige blev en demokrati
7. Du känner till vilka våra grundlagar är och förstår varför dessa är viktiga (rep. från åk 7)

8. Du vet hur det svenska valsystemet fungerar (när vi har val, hur ett val går till, vem som har rösträtt i de olika valen; riksdags-, landstings- och kommunalval, begreppet proportionellt valsystäm)
9. Du förklarar begreppet parlamentarism och vet vem som är statschef respektive regeringschef
10. Du vet vad riksdagens huvuduppgifter är och hur riksdagen arbetar
11. Du vet vilka regeringens viktigaste uppgifter är, hur det går till att bilda regering och vad det finns för olika typer av regeringar
12. Du vet vad det är för skillnad på riksdag och regering
13. Du känner till vad en folkomröstning är och vad vi har röstat om för olika frågor
14. Du känner till vad statsförvaltningen är och hur den är uppbyggd
15. Ord och begrepp att kunna (dessa bör du ha stött på under arbetets gång) majoritet, minoritet, monarki, republik, ledamot, mandat, minister/statsråd, parlament, departement, författning/grundlag/konstitution, proposition, motion, remiss, votering, reform, suppleant, betänkande, kammaren, plenum, utskott, reservation
16. Du har kunskap om viktiga mänskliga rättigheter och barnets rättigheter
17. Du vet vad som menas med nationella minoriteter
18. Du känner i stora drag till hur det går till att välja president i USA

Tid för arbetet: 6 veckor

Undervisning

Under lektionerna kommer du att ...

... arbeta med de konkreta målen utifrån

- Läroböcker och div. broschyrer om riksdag och regering
- Internet riksdagen.se (Så funkar riksdagen) – gör ett virtuellt riksdagsbesök
- Spel om riksdagen www.rixdax.riksdagen.se
- Filmer (AV-media: Demokrati och partier, Demokrati och grundlagar i Sverige, Sveriges riksdag, Sveriges regering, Offentlig förvaltning i Sverige)

... ha lärargenomgångar

... reflektera kring frågor kopplade till arbetsområdet både enskilt och i grupp

Kom ihåg! www.ibiblioteket.wikispaces.com

Bedömning av dina kunskaper sker genom ...

- Skriftliga och muntliga redovisningar av dina kunskaper
- Medverkan i lektionsarbetet vid genomgångar och diskussioner
- Reflektionsuppgifter kring makt, demokrati och politik

121001/ so-lärarna

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

- **Hi:** Eleven kan undersöka några utvecklingslinjer inom politik och beskriver då **enkla** samband mellan olika tidsperioder. Eleven anger också någon tänkbar fortsättning på dessa utvecklingslinjer och motiverar sitt resonemang med **enkla och till viss del** underbyggda hänvisningar till det förflutna och nuet.
- **Sh:** Eleven har **grundläggande** kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar.
- **Sh:** I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett **i huvudsak** fungerande sätt.
- **Sh:** Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **enkla** samband med **enkla och till viss del** underbyggda resonemang.
- **Sh:** Eleven har **grundläggande** kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra **enkla** resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter, samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.
- **Sh:** Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett **i huvudsak** fungerande sätt och för **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 9

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

- **Hi:** Eleven kan undersöka några utvecklingslinjer inom politik och beskriver då **förhållandevis komplexa** samband mellan olika tidsperioder. Eleven anger också någon tänkbar fortsättning på dessa utvecklingslinjer och motiverar sitt resonemang med **utvecklade och relativt väl** underbyggda hänvisningar till det förflutna och nuet.
- **Sh:** Eleven har **goda** kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar.
- **Sh:** I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett **relativt väl** fungerande sätt.
- **Sh:** Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **förhållandevis komplexa** samband med **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang.

- **Sh:** Eleven har **goda** kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra **utvecklade** resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.
- **Sh:** Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett **relativt väl** fungerande sätt och för **utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 9

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

- **Hi:** Eleven kan undersöka några utvecklingslinjer inom politik och beskriver då **komplexa** samband mellan olika tidsperioder.
- **Sh:** Eleven har **mycket goda** kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då **komplexa** samband inom och mellan olika samhällsstrukturer.
- **Sh:** I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett **väl** fungerande sätt.
- **Sh:** Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då **komplexa** samband med **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang.
- **Sh:** Eleven har **mycket goda** kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra **välutvecklade och nyanserade** resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.
- **Sh:** Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett **väl** fungerande sätt och för **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.